

Hauré de fer un esforç d'objectivitat, esforç que segurament serà balder, per dir uns mots de presentació, o d'obertura, a la disertació de Jordi Carbonell. Jordi Carbonell, professor, investigador, crític i, sobretot, testimoni d'una lluita.

Aquest home d'aspecte professoral és un malaguanyat futbolista. L'any 1940 fent de davanter d'un equip escolar, era la terror dels contraris. Sempre ha estat la terror dels contraris. Aleshores, en aquell temps, tenia el somriure una mica més fàcil que avui. Els anys i els terncacolls li han esborrat lleugerament la rialla, més que per les sotragades personalment rebudes, per les que ha vist abatre's damunt la col·lectivitat. Car ell estima la col·lectivitat amb una rabiüda intensitat, amb una consciència lúcida i actuant. I possiblement hauria volgut que tots plegats reaccionéssim abans, i d'una altra manera. Tanmateix, no ha pogut pas ésser infidel al seu servei. Ha romàs a la davantera, fent gol sempre que ha pogut, defensant si calia i combinant generosament amb els de l'equip. Tan generosament que , a part la seva tasca dins l'Institut d'Estudis Ca-

com a lector a Anglaterra, talans, en l'obra lexicogràfica del diccionari Fabra, en els cursos i cursets infatigablement donats, dins la Universitat de Bellaterra d'on sortí -és un eufemisme- amb l'aflicció de tots els companys de claustre i sobretot dels alumnes ; a part de totes aquestes tasques i de les investigacions, absolutament originals, sobre el nostre segle XVIII a Menorca i la seva contribució a esclarir aquest període abans tingut com plenament decadent, ell ha escrit un impressionant plec de treballs per a revistes, al capdavant de les quals cal esmentar Serra d'Or : el seu criteri és exigent, la seva tàctica clarificadora i per molt erudit que sigui el seu treball, hi ~~transpira transihua~~ trasllua aquesta energia que no l'abandona, aquesta empena de davanter, i un foc que no s'entén de modes, cinismes o preteses superioritats.

Es, doncs, un goig de poder recordar a tots que tenim avui un especialista en història de la llengua, història social de la llengua, i, per tant, el tema triat, que domina més bé que ningú, haurà de tenir un interès especial per als estudiosos i alumnes de la Facultat de Lletres, i un ressò social per a tots. En cedir-li la paraula, goso interpretar el sentiment de tots i li demano que torni ben aviat.

A tots els països la història de la llengua és o bé quelcom anecdòtic paral·lel a l'evolució política, o bé una qüestió tècnica pròpia d'una investigació específica. En el cas dels països catalano-parlants, però, la història de la llengua no és tan paral·lela a l'evolució política sinó que és el reflex de la lluita per la supervivència, a partir del moment que el rumb ~~inmòbil~~ general, oficial, el marca una brúixola forana. Jordi Carbonell ha estudiat a fons l'evolució de la llengua durant els anys crítics, ha estudiat les nostres institucions, acadèmies, organismes polítics, les editorials, la premsa, els esforços aïllats en la pedagogia, en la tribuna, en la investigació, en l'apologia ~~ambhandames~~ i també la desesma i la deserció de molts. Del segle XVI als nostres dies la pugna per accedir a nivells de decència en l'ordre públic l'ha menada la llengua com expressió d'una voluntat de supervivència, com hem dit, com reflex del glatir de cada dia en cada catalano-parlant conscient.